

SAŽETAK PRESUDE

HUDROVIČ I DRUGI PROTIV SLOVENIJE OD DANA 10. OŽUJKA 2020. GODINE ZAHTJEVI BR. 24816/14 i 25140/14

Tužena država je usvojila odgovarajuće mjere kako bi podnositeljima zahtjeva osigurala pristup pitkoj vodi i kanalizaciji

ČINJENICE

Podnositelji zahtjeva žive u romskim naseljima bez vodovoda i kanalizacije. U naselju prvog i drugog podnositelja zahtjeva kupljen je i postavljen spremnik za vodu te je vatrogasna postrojba isporučila vodu. Međutim, podnositelji su tvrdili da su spremnik prodali jer je s vremenom postao pljesniv i neupotrebljiv. Treći i četvrti podnositelj zahtjeva živjeli su u naselju u kojem je osiguran priključak vode, ali podnositelji nisu sudjelovali u tom sustavu zbog navodnog protivljenja susjeda. Također, općina u kojoj su podnositelji živjeli nije imala postrojenje za ispuštanje otpadnih voda te su stoga stanovnici tog područja koristili septičke jame koje je ispražnjavalo javno komunalno poduzeće.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članke 3., 8. i 14. Konvencije, podnositelji zahtjeva su prigovorili nedostatku pristupa osnovnim komunalnim uslugama, posebno pitkoj vodi i kanalizaciji, te su tvrdili da su lokalne vlasti prema njima postupale diskriminatorno.

OCJENA ESLJP-a

Pristup pitkoj vodi nije pravo zaštićeno člankom 8. Konvencije. Međutim, dugotrajna nemogućnost pristupa pitkoj vodi mogla bi imati negativne posljedice na zdravlje i ljudsko dostojanstvo što čini srž prava na poštovanje privatnog života. Slijedom navedenog, u određenim okolnostima zbog nemogućnosti pristupa pitkoj vodi može se aktivirati pozitivna obveza države sukladno članku 8. Konvencije. Ovo potvrđuje i činjenica da je ESLJP u svojoj ranijoj sudskoj praksi utvrdio primjenjivost članka 8. u predmetima koji se odnose na zagađenje vode ([Dzmeyuk protiv Ukrajine](#), stavci 77. – 84.).

U ovom predmetu, ESLJP je morao ocijeniti opseg pozitivne obveze države da omogući pristup komunalnim uslugama općenito, a posebice socijalno ugroženoj skupini kao što su Romi. Znan dio romske populacije u Sloveniji živi u bespravno izgrađenim naseljima koja su često udaljena od gusto naseljenih područja s javnim vodoopskrbnim sustavom i javnom kanalizacijskom mrežom, stoga nailaze na veće prepreke u pristupu osnovnim komunalnim uslugama od većine stanovništva.

Prema mišljenju ESLJP-a, uređivanje komunalnih usluga uvelike ovisi o složenoj i specifičnoj procjeni različitih potreba i prioriteta pri čemu države uživaju široku slobodu procjene. ESLJP je utvrdio da je Slovenija imala odgovarajući regulatorni okvir za sustav komunalnih usluga.

U odnosu na pristup pitkoj vodi, tužena država je preuzela odgovornost za sustav opskrbe vodom dok je vlasnicima prepustila da o svom trošku postave pojedinačne kućne priključke. U područjima koja još nisu bila obuhvaćena javnim vodoopskrbnim sustavom predviđena su alternativna rješenja omogućavanja pristupa pitkoj vodi, poput ugradnje pojedinačnih spremnika za vodu ili sustava za sakupljanje kišnice.

Slovenija je poduzela brojne mjere kako bi poboljšala životne uvjete romske zajednice. Usvojila je i financijski podržala razne programe i projekte usmjerene na legalizaciju ilegalno izgrađenih romskih naselja i pružanje osnovnih komunalnih usluga njihovim stanovnicima. U slučaju podnositelja zahtjeva, općinske vlasti su poduzele konkretne mjere kako bi im omogućile pristup pitkoj vodi. U jednom naselju općina je postavila i sufinancirala spremnike za vodu u koje su dostavljene zalihe pitke vode, dok je u drugom naselju postavila i financirala skupni priključak za vodu na koji su se mogli postaviti pojedinačni priključci za opskrbu vodom pojedinačnih kućanstava.

Nadalje, ESLJP je utvrdio da podnositelji zahtjeva nisu živjeli u krajnjem siromaštvu te su u ovim naseljima ostali po vlastitom izboru. Naime, tužena država im je kroz sustav socijalnih naknada osigurala osnovnu razinu egzistencije, a naknade su mogli koristiti i za poboljšanje vlastitih životnih uvjeta. Podnositelji zahtjeva nisu tvrdili da je njihovo vlastito ulaganje u rješenje koje je pružala općina za njih predstavljalo nerazmjerno financijsko opterećenje, a nisu niti tražili financijsku ili bilo kakvu drugu pomoć za dobivanje redovitije opskrbe vodom. ESLJP je zaključio da su podnositelji sami bili odgovorni za poduzimanje koraka radi njihovog povezivanja s javnim vodoopskrbnim sustavom.

Premda je na tuženoj državi bila odgovornost rješavanja nejednakosti u pružanju pristupa pitkoj vodi zbog koje su romska naselja dovedena u nepovoljni položaj u odnosu na ostatak stanovništva u Sloveniji, to se ne može tumačiti kao obveza podnošenja cjelokupnog tereta opskrbe pitkom vodom domova podnositelja zahtjeva. U tom pogledu, ESLJP je istaknuo da su podnositelji zahtjeva mogli iskoristiti svoje socijalne naknade kako bi realizirali alternativna rješenja poput instaliranja privatnih spremnika za vodu ili sustava za prikupljanje kišnice.

U odnosu na osiguranje pristupa kanalizaciji za podnositelje zahtjeva, ESLJP je zaključio da znatan dio stanovništva u Sloveniji još nije imao pristup javnoj kanalizacijskoj mreži, stoga se ne može reći da su podnositelji zahtjeva u tom smislu stavljeni u nepovoljniji položaj od ostatka stanovništva.

Nadalje, uzimajući široku slobodu procjene države u području prostornog planiranja, samo posebno uvjerljivi razlozi poput ozbiljnog rizika po zdravlje bi mogli opravdati nametanje tereta državi da poduzme određene korake zbog specifične situacije podnositelja zahtjeva. S tim u vezi, ESLJP je naglasio da podnositelji zahtjeva nisu tvrdili da postoji ozbiljan rizik za njihovo zdravlje, niti su u tom smislu dali bilo kakve dokaze. Osim toga, podnositelji ni na koji način, financijski ili bilo koji drugi, nisu bili spriječeni postaviti vlastite septičke jame ili druga alternativna rješenja za sustav javne kanalizacije.

Slijedom svega navedenog, ESLJP je utvrdio da je tužena država uzela u obzir ranjiv položaj podnositelja zahtjeva te usvojila odgovarajuće mjere kako bi im osigurala pristup pitkoj vodi i

kanalizaciji čime je udovoljila zahtjevima iz članka 8. Konvencije. Stoga čak i pod pretpostavkom da je članak 8. primjenjiv u ovom predmetu, on nije bio povrijeđen.

Iz istih razloga, ESLJP je jednoglasno utvrdio da nije povrijeđen članak 14. kao niti članak 3. Konvencije.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.